

Anraamidou-Ploumpi, Vivian

Ο κόσμος του βιβλίου (Πράγα, 9.-12. 5. 2019) : 25η διεθνής έκθεση και λογοτεχνικό φεστιβάλ

Neograeca Bohemica. 2019, vol. 19, iss. [1], pp. 83-85

ISBN 978-80-270-7807-3

ISSN 2694-913X (Online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/142204>

Access Date: 28. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Ο κόσμος του βιβλίου (Πράγα, 9.-12. 5. 2019): 25^η διεθνής έκθεση και λογοτεχνικό φεστιβάλ

Βίβιαν Αβρααμίδου Πλούμπη

Κάθε χρόνο εδώ στην Πράγα η άνοιξη μάς φέρνει ένα τετραήμερο γεμάτο με την υπέροχη μυρουδιά του φρεσκοτυπωμένου βιβλίου. Μας φέρνει τον «Κόσμο του βιβλίου», το ετήσιο φεστιβάλ από όπου εμείς, οι φανατικοί βιβλιόφιλοι, δεν απουσιάζουμε ποτέ. Σ' αυτή τη μεγάλη γιορτή, που έχει γίνει πια ένα από τα πλέον δημοφιλή δρώμενα στην πόλη, εκτός από την ενημέρωση για τις νέες εκδόσεις, έχουμε την ευκαιρία να συμμετάσχουμε σε ποικίλες εκδηλώσεις σχετικές με το βιβλίο και να γνωρίσουμε από κοντά σημαντικούς συγγραφείς της παγκόσμιας λογοτεχνίας.

Στο φεστιβάλ συμμετέχει με ειδικά διαμορφωμένους εκθεσιακούς χώρους η πλειονότητα των τσεχικών εκδοτικών οίκων, οι οποίοι δίνουν την ευκαιρία αγοράς βιβλίων, αρκετές φορές σε προνομιακές τιμές. Παράλληλα, πολλές πρεσβείες διατηρούν εκθεσιακούς χώρους όπου φροντίζουν να παρουσιάσουν τόσο την πρόσφατη λογοτεχνική παραγωγή των χωρών τους, όσο και τα συγκεκριμένα βιβλία συγγραφέων των οποίων τα βιβλία έχουν μεταφραστεί στην τσέχικη γλώσσα.

Η φετινή διοργάνωση ήταν ιδιαίτερη για πολλούς λόγους. Κατ' αρχήν, γιατί είχε την τιμητική της η μοναδικά ευφάνταστη λατινοαμερικάνικη λογοτεχνία με εκπροσώπους από διάφορες χώρες, οι οποίοι συμμετείχαν σε ειδικές εκδηλώσεις και συζητήσεις προς τέρψιν των αμέτρητων πιστών αναγνωστών. Παράλληλα, παρουσιάστηκαν ενδιαφέρουσες φωτογραφικές εκθέσεις με θέματα από τη Λατινική Αμερική και ακούστηκαν οι όλο ζωντάνια υπέροχες μουσικές της. Κατά δεύτερον, γιατί ειδικό θέμα του φεστιβάλ ήταν οι «Μνήμες και αναμνήσεις», ιστορικές, συλλογικές και προσωπικές, που έδωσε τροφή για ενδιαφέρουσες παρουσιάσεις και συζητήσεις από σημαντικούς συγγραφείς από όλον τον κόσμο, με αναφορές σε θέματα που τους απασχόλησαν και στον τρόπο προσέγγισής τους στα λογοτεχνικά τους έργα.

Το φεστιβάλ, όμως, του βιβλίου φέτος θα μείνει στη μνήμη μας και για έναν άλλο λόγο: Επεφύλαξε στους βιβλιόφιλους μια σπάνια ευκαιρία: να γνωρίσουμε από κοντά όχι έναν, αλλά δυο νομπελίστες λογοτέχνες. Τον Περουβιανό Μάριο Βάργκας Λιόσα και τη Γερμανίδα Χέρτα Μύλλερ. Οι παρουσιάσεις και των δυο κινήθηκαν κυρίως στο πλαίσιο του ειδικού θέματος «Μνήμες και αναμνήσεις» και οι τυχεροί ακροατές είχαν την ευκαιρία να απολαύσουν τις μικρές εξομολογήσεις των ιδιαίτερων μυστικών που κρύβει το πολυβραβευμένο έργο των δυο πασίγνωστων συγγραφέων.

Τα δυο ηχηρά αυτά ονόματα μπορεί σε ένα βαθμό να μονοπώλησαν τις ανακοινώσεις στα μέσα ενημέρωσης, το ενδιαφέρον, όμως, των βιβλιόφιλων δεν εξαντλήθηκε σε αυτά. Είχαν την ευκαιρία να απολαύσουν και να εκτιμήσουν παράλληλα την παρουσία και κάποιων άλλων μεγάλων ονομάτων της παγκόσμιας λογοτεχνίας· ταλαντούχων και πολυβραβευμένων, όπως, για παράδειγμα, τον ιδιαίτερα αγαπητό ανάμεσα στους Τσέχους Ιρλανδό συγγραφέα Τζων Μπάνβιλ, ο οποίος λάτρευε την Πράγα μέσα από την ιδιαίτερα ενδελεχή μελέτη του προκειμένου να γράψει τα αφηγήματα «Η τριλογία των επαναστάσεων: Δόκτορ Κοπέρνικος. Κέπλερ. Το γράμμα του Νεύτωνα» και «Πράγα, πορτρέτα μιας πόλης».

Μια υπέροχη γιορτή ήταν το φεστιβάλ το 2019. Θα μου επιτρέψετε όμως να τονίσω, πως φέτος ο «Κόσμος του βιβλίου» έκρυβε μια ακόμα συγκινητική ιδιαιτερότητα για μας τους ελληνόφωνους.

Γιατί, πρέπει να πούμε, πως από αυτή τη μεγάλη διοργάνωση για το βιβλίο μέχρι τώρα η ελληνική λογοτεχνία έλειπε συστηματικά. Λες και δεν είχε τίποτα να πει. Λες και δεν είχε λόγο να διεκδικήσει ευκαιρίες αναγνώρισης ανάμεσα στους Τσέχους βιβλιόφιλους, να επιδιώξει τη γνωριμία με τους Τσέχους εκδότες και την πιθανή μετάφραση έργων στην τσέχικη γλώσσα. Θα μου πείτε, έτσι δημιουργούνται οι ευκαιρίες; Όχι βέβαια. Μακάρι να ήταν μια τόσο εύκολη υπόθεση. Μακάρι να ήταν αρκετή η παρουσία σ' ένα φεστιβάλ για να παρακινήσει τον τσέχικο εκδοτικό κόσμο να εντάξει τα έργα των Ελλήνων συγγραφέων ανάμεσα σε εκείνα που μεταφράζονται και εκδίδονται κάθε χρόνο. Είναι, όμως, μια ευκαιρία να δείξουμε πως μετά τον αναμφισβήτητο μεγάλο Νίκο Καζαντζάκη η ελληνική λογοτεχνία έχει κι άλλα πολλά να προσφέρει.

Για πρώτη, λοιπόν, φορά στην εικοσιπενταετή ιστορία του επιτυχημένου αυτού θεσμού η ελληνική λογοτεχνία είχε τη δική της γωνιά. Χάρη στην ευγενική πρωτοβουλία του Πρέσβη της Ελλάδας στην Πράγα κυρίου Ευθύμιου Ευθυμιάδη, αλλά και τη συγκινητική προθυμία του επίκουρου καθηγητή σύγχρονης ιστορίας και επικεφαλής του Τμήματος Νεοελληνικής Φιλολογίας στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου του Καρόλου της Πράγας κ. Κώστα Τσίβου να ηγηθεί αυτής της προσπάθειας, ο ελληνικός γραπτός λόγος ήταν, επιτέλους, παρών.

Η απόφαση για το ποιοι συγγραφείς θα μπορούσαν να εκπροσωπήσουν την ελληνική λογοτεχνία πάρθηκε με γνώμονα τα ελάχιστα σύγχρονα έργα που έχουν ήδη μεταφραστεί στα τσέχικα και που γνώρισαν ήδη οι Τσέχοι αναγνώστες. Έτσι, με ένα ευπρόσωπο εκθεσιακό χώρο και με δυο ειδικές εκδηλώσεις, την ελληνόφωνη λογοτεχνία εκπροσώπησαν ο πολυβραβευμένος λογοτέχνης Δημήτρης Νόλλας και εγώ.

Ο Δημήτρης Νόλλας επέλεξε να μιλήσει στο βιβλιόφιλο κοινό για την ανάπτυξη της μεταπολεμικής ελληνικής λογοτεχνίας. Με τον γνωστό διεισδυτικό και

συγχρόνως εύπεπτο τρόπο με τον οποίο καλύπτει τα θέματα ο Δημήτρης Νόλλας αναφέρθηκε στη σημασία της παράδοσης στη νοοτροπία και τον ψυχισμό του σύγχρονου ανθρώπου και το καθεστώς των αλλοδαπών στην ελληνική λογοτεχνία, τιμώντας την Ελλάδα με την πάντα εξαιρετική της παρουσία. Η παρουσίασή του δρομολογήθηκε μέσα από τις ενδιαφέρουσες ερωτήσεις που του απηύθυνε η επίκουρη καθηγήτρια νεοελληνικής φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο Μάσαρुक του Μπρνό Νικόλ Βοτάβοβα Σουμελίδου.

Θεώρησα τη δική μου παρουσία στο φεστιβάλ μια μεγάλη ευκαιρία για να μιλήσω για την εξέλιξη της ελληνόφωνης λογοτεχνίας στην Κύπρο και τη σχέση της με την ελληνική λογοτεχνία. Έκρινα όμως απαραίτητο να αναφερθώ αρχικά στα ιστορικά γεγονότα της σύγχρονης ιστορίας της Κύπρου, τα οποία τραυματίσαν τη σχέση Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων στο νησί και αναπόφευκτα στιγματίσαν την κυπριακή λογοτεχνία.

Δεν ξέρω αν η παρουσία μας έγινε ικανοποιητικά αισθητή στο φετινό φεστιβάλ. Είμαι όμως αισιόδοξη πως κάποιοι βιβλιόφιλοι μάς πρόσεξαν. Κι ακόμα, πως κάποιοι θα μας αναζητήσουν και την επόμενη χρονιά. Σε μας μένει να ανανεώσουμε το ραντεβού.

Konference „Textualising the Experience - Digitalising the Text: Cyprus through Travel Literature (15th-18th c.)“ a projekt „Zefyros“

Pavĺína Šípová

Nadace Sylvania Ioannou spolu s Kyperskou univerzitou v Nikósii a dalšími institucemi uspořádaly ve dnech 6.-8. února 2019 v pořadí 4. mezinárodní konferenci věnovanou literárním památkám a svědectvím o Kypru 15.-18. století. Svě impozantní prostory poskytlo právě otevřené Informační středisko - Knihovna 'Stelios Ioannou', a zajistilo tak komfort jednání a hladký průběh interdisciplinární konference, jíž se zúčastnilo 33 historiků, filologů, archeologů a IT odborníků z Řecka, Kypru, Turecka, dalších evropských zemí a Kanady.

Zahájení třídní konference bylo věnováno výzkumnému programu *Zefyros: Travel texts on Cyprus*, zaměřenému na období 15.-18. století (<https://inspiral.cloud/el/zefyros/>). Tento projekt vznikl díky finanční podpoře kyperské nadace